

Handlingsprogram 2022

enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Omslagsbild: Peter Muld

Handlingsprogram 2022
Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Beslutad av förbundsledningen 2022-12-01

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Beskrivning av kommunerna.....	2
3	Styrning av skydd mot olyckor.....	4
4	Risker	5
4.1	Övergripande beskrivning	5
4.2	Brand i byggnad	6
4.3	Brand utomhus	7
4.4	Trafikolycka	7
4.5	Olycka med farliga ämnen	7
4.6	Naturolycka	8
4.7	Drunkning.....	8
4.8	Nödständig person.....	8
4.9	Fartygsolycka kommunalt vatten	8
5	Värdering.....	10
5.1	Övergripande.....	10
5.2	Brand i byggnad	10
5.3	Brand utomhus	10
5.4	Trafikolycka	11
5.5	Olycka med farliga ämnen	11
5.6	Naturolycka	12
5.7	Drunkning.....	12
5.8	Nödständig person.....	12
5.9	Fartygsolycka kommunalt vatten	12
6	Mål	13
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet.....	14
7.1	Tillsyn.....	14
7.2	Stöd till den enskilde	14
7.3	Rengöring och brandskyddskontroll.....	15
7.4	Övriga förebyggande åtgärder.....	15
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet.....	17
8.1	Övergripande beskrivning	17
8.2	Beskrivning per olyckstyp.....	25
8.3	Ledning i räddningstjänsten	34

8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	37
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap.....	37
9	Uppföljning, utvärdering och lärande.....	39

Bilaga A – Dokumentförteckning

Bilaga B – Beskrivning av samråd

Bilaga C – Hamnar och dess gränser i vatten

1 Inledning

Lysekils, Munkedals och Uddevalla kommuner har via förbundsordningen överlåtit sina skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) till Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB).

Handlingsprogrammet omfattar RMB:s medlemskommuner och utgör handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst i enlighet med 3 kap. 3 § och 8 § LSO. Figur 1 visar RMB:s geografiska område.

Figur 1. RMB:s geografiska område.

2 Beskrivning av kommunerna

RMB:s geografiska område omfattar en landyta på 1 480 km², en havsyta på 576 km² och befolkningsmängden i september 2021 uppgick till drygt 82 000 invånare.

Källa: SCB:s befolkningsdatabas 31/12 2020

	Folkmängd	Kvinnor	Män	Medel-	0-17	18-64	65+
		%	%	ålder	år %	år%	år %
Uddevalla	56 787	49,8	50,1	42,0	21,7	57,0	21,3
Lysekil	14 366	49,6	50,4	47,5	17,6	51,8	30,5
Munkedal	10 582	48,0	52,0	43,9	20,7	54,2	25,1
Förbundet	81 735	49,5	50,5	43,2	20,8	55,7	23,4
<i>Sverige</i>	10 379 295	49,7	50,3	41,4	21,1	58,8	20,1

Sommarboende i kombination med ett stort antal tillfälliga gäster innebär att antalet personer som vistas inom RMB:s kommuner ökar under sommarmånaderna.

Kommungruppsindelningen som är framtagen av Sveriges kommuner och regioner (SKR) används för att underlätta jämförelser i statistiska sammanhang. Uddevalla och Lysekil kategoriseras här som *lågpendlingskommun nära större stad* (B5) medan Munkedal benämns *pendlingskommun nära mindre stad* (C7).

Sett till befolkningsmängden under en tioårsperiod har utvecklingen varit positiv trots att Lysekil sedan ett par år tillbaka haft en nedåtgående trend och är den kommun med störst andel äldre. Framtidsprognoserna fram till år 2029 visar en fortsatt positiv utveckling inom förbundet och det är framförallt Uddevalla som bidrar till utvecklingen då Lysekil och Munkedal har en förväntad minskad befolkningsutveckling. Detta kommer att medföra att befolkningstätheten för Uddevalla

förväntas öka och att ytterligare tätorter kommer att växa fram.

SCB:s befolkningsframskrivning till år 2029 redovisar att antalet invånare som är 75 år eller äldre kommer att öka med drygt 30 % i jämförelse med år 2019.

RMB:s geografiska placering i Bohuslän innebär i mer eller mindre stor omfattning närhet till hav, vattendrag och sjöar. Marken utgörs till störst del av skog och jordbruksmark. Det finns flertalet särskilt skyddsvärda naturmiljöer i det geografiska området. I främst Lysekils kommun finns en skärgård med bebyggda och bebodda öar.

Bebyggelsen omfattar bland annat samhällsviktiga verksamheter, personintensiva och utrymningskritiska verksamheter och bostäder. Förutom bostäder för permanentboende finns det en betydande del sommarboenden. Byggbeståndet avseende bostäder varierar inom RMB. Lysekil och Munkedal har en större andel småhus uppförda under perioden före år 1930, äldre tät trähusbebyggelse förekommer i vissa områden i Lysekil.

Flertalet av den äldre bebyggelsen har ett kulturhistoriskt värde.

E6 (E6) som förbinder Norge med Sverige liksom Norge med kontinenten löper genom RMB. Denna viktiga transportled tillför området en betydande transportintensitet. Utöver E6 med tung trafik till och från Norge uppgår in- och utpendlar till cirka 30 % av befolkningen. Under sommarmånaderna ökar transportererna på vägavsnitten ytterligare då fritidsboenden och turister besöker området. Detta sammantaget medför att belastningen på vägavsnitten är höga.

Hamnen vid raffinaderiet i Brofjorden, Preemraff Lysekil, är en av Sveriges största

sett till årstonnage och hanterar brandfarliga varor storskaligt. Då ansenliga mängder hanteras klassas anläggningen som en Sevesoanläggning (verksamhet som hanterar farliga ämnen över en viss mängd). Utöver raffinaderiet och dess oljehamn i Brofjorden finns även handelshamnar i både Lysekil och Uddevalla.

I förbundet finns flera järnvägsförbindelser. En som ansluter från Herrljungabanan österifrån och Bohusbanan. Den sistnämnda går igenom centrala Uddevalla och Munkedal i nord-sydlig riktning.

3 Styrning av skydd mot olyckor

RMB är ett kommunalförbund med direktion. Förbundsdirektionen utgör gemensam beslutande nämnd för förbundets medlemskommuner enligt bestämmelser i LSO och kommunallagen. Direktionen tilldelar förbunds-/räddningschefen ansvaret att leda, planera, genomföra samt följa upp de beslut som direktionen fattar.

Medlemskommunerna har gett RMB i uppdrag att leda kommunernas förebyggande arbete samt ansvaret för räddningstjänst enligt LSO med undantag för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

Handlingsprogrammet bygger på en upprättad riskanalys vilken kartlägger nuläget och

analyserar tidigare händelser som föranlett räddningsinsatser. Baserat på riskanalysen görs värderingar och prioriteringar vilka sammanställs i handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammets effektmål konkretiseras i en årlig verksamhetsplan vilken följs upp och utvärderas i samband med delårs- och årsbokslut.

Ansvaret för brandvattenförsörjningen ligger på respektive medlemskommun hos vilka de kommunala bolagen Västvatten och Leva hanterar uppdraget.

Handlingsprogrammet är antaget av förbundsdirektionen 2022-12-01.

4 Risker

Riskbilden inom förbundets geografiska ansvarsområde är både komplex och föränderlig. Inom det geografiska området finns både stadsbebyggelse och områden som är mer glest befolkade, därtill kust- och havsområden med hamnar. Det finns höghusbebyggelse, tät trähusbebyggelse, industrier och byggnader som omfattar personintensiva och utrymningskritiska verksamheter. Sammantaget bidrar förutsättningarna inom RMB till en differentierad och komplex riskbild.

4.1 Övergripande beskrivning

Under 2016–2021, har RMB i genomsnitt larmats till 505 olyckor per år som lett till räddningsinsatser och som inkluderas i de typhändelser som anges i tabellen nedan. Utöver detta larmas räddningstjänsten på i medeltal ytterligare 701 andra olyckstyper och händelser, till exempel automatlarm utan brandtillbud, per år.

Händelserna har tenderat att inträffa mer frekvent under perioden april till augusti i jämförelse med andra delar av året och fler av händelserna inträffade under dagtid. De flesta händelser inträffar i tätorterna eller på de mest trafikerade vägavsnitten.

I preciseringen per olyckstyp nedan presenteras statistik från MSB:s IDA-databas med räddningsinsatser från 1998 till 2020, med undantag för olyckstypen *Nödständig person* där data finns tillgängliga från och med 2005.

Trafikolyckor är den vanligast förekommande olyckstypen. Cirka 40 % av de räddningsinsatser som genomförs är till följd av trafikolyckor. Det är återkommande med personskador till följd av dessa olyckor och det förekommer dödsfall. Antalet trafikolyckor har legat på en relativt konstant nivå under den senaste tioårsperioden. Flertalet av trafikolyckorna sker på de trafikerade vägavsnitten E6, R44 samt länsvägarna. Personbilar är det trafikelement som är involverat i flest trafikolyckor.

Händelser per olyckstyp för RMB 2016-2021. Källa: Daedalos verksamhetssystem

4.1.1 Olyckor som inträffar sällan

Några av de mest framträdande riskerna som identifierats och som kan leda till stora eller komplexa olyckor är:

- Industrier som klassas som farlig verksamhet samt andra industrier som innehar tillstånd för brandfarlig och explosiv vara.
- Transporter av farliga ämnen i eller i närheten av tätbebyggda områden.
- Transport av farliga ämnen till havs eller i särskilt skyddsvärda miljöer.
- Extrema väderhändelser.
- Ras- och skred i tätbebyggda områden eller områden med särskilt känslig verksamhet såsom samhällskritisk verksamhet.
- Bränder i byggnader som drabbar personintensiva och utrymningskritiska verksamheter.
- Fartygsbränder eller andra fartygsrelaterade händelser.
- Krig.

4.1.2 Höjd beredskap

Räddningstjänst under höjd beredskap har sedan 2020 aktualiserats genom beslut av bl.a. Riksdag och Regering. De grundläggande uppgifterna framgår av LSO och av andra nationella beslut. Hot- och riskbilden framgår av scenarier från bland annat Länsstyrelsen samt från samverkan med Försvarsmakten.

Inom Bohuslän och inom förbundet RMB finns objekt av stor betydelse för totalförsvaret. Det finns också särskilda omständigheter i området som vid höjd beredskap påverkar riskbild och bedömningar. Sådana omständigheter är bland andra områdets betydelse för mottagning och transporter av civilt och

militärt stöd från andra nationer. Detta planeringsarbete kallas värdlandsstöd.

Exempel på särskilt viktiga infrastrukturobjekt i RMB område är hamnar, järnvägsanläggningar, vissa vägar och noder. Raffinaderianläggningen i Lysekil samt andra civila objekt är nationellt viktiga objekt. I området finns också militära objekt och områden, till exempel i Skredsvik och Lysekilstrakten.

Detaljer för RMB:s planering framgår av en särskild plan för räddningstjänst under höjd beredskap, RUHB.

Det operativa räddningsledningssystemet har via ledningscentralen LC Fyrbodal en separat planläggning för sin verksamhet under beredskap och krig.

4.2 Brand i byggnad

Under mätperioden har det i genomsnitt inträffat knappt 80 bränder i byggnader per år. Antalet bränder i byggnader har genom åren varierat och trenden har varit oförändrad mätt per 1 000 invånare men svagt ökande i absoluta tal. Detta antas bero på att det blir fler invånare och byggnader i förbundets område över tid.

Mellan år 2018 och 2020 har det inte förekommit något dödsfall men sex fall med personsador. Majoriteten av dessa bränder har inträffat i bostäder. Det är i denna verksamhetstyp där konsekvensen av bränderna har varit störst sett till personsador. Sett till kända orsaker är spisrelaterade olyckor den vanligaste brandorsaken för bränder i bostäder. Avseende bränder i allmänna

verksamheter utgör bränder i skolor den största andelen.

Byggnader och bostäder tillkommer kontinuerligt och dessa kan antas vara väl konstruerade ur brandskyddshänseende eftersom gällande brandskyddskrav följs. Å andra sidan blir befintlig bebyggelse äldre och med det i vissa fall allt mer avvikande från aktuella brandskyddskrav. Utvecklingen går ständigt framåt och nya brandtekniska lösningar införs. Antalet bränder i byggnader liksom dess konsekvenser förväntas utifrån detta resone-mang kvarstanna på en likartad nivå inom en överskådlig framtid.

4.3 Brand utomhus

Under perioden har det i genomsnitt inträffat knappt 135 bränder utomhus per år. Antalet bränder utomhus har varierat något under åren, dock noteras under senare år en relativt stor topp under år 2018, då det var en torr och varm sommar.

Tendensen är ökande, både i absoluta tal och liknande mätt per 1 000 invånare.

Sett till fördelningen för var bränder startar är det relativt jämt mellan bränder i skog och mark, bränder i fordon och fartyg samt bränder i annat utomhus. Bränder i avfall/återvinning är sällsynt. Bränder utomhus är mer frekvent under sommarhalvåret och under dagtid. Detta beror sannolikt på ris- och svedjebränning. Konsekvenser av dessa händelser, mellan år 2018 till 2020, har inte medfört någon skada på människors liv och hälsa.

4.4 Trafikolycka

Under perioden har det i genomsnitt inträffat 152 olyckor per år, från 2010 ca 200 trafikolyckor per år. år 2020 är en betydande nedgång troligen orsakad av pandemin (denna nedgång har också i stort sett bestått under 2021). Den totala utvecklingen är ökande, både i absoluta tal och per 1 000 invånare.

Det är de högt trafikerade vägvägnarna E6, R44 och länsvägarna som är de mest olycksdrabbade. I de flesta fall är personbilar inblandade i händelserna, men det förekommer också olyckor med tunga fordon. Händelserna är mer frekventa under veckodagar och dagtid, men sett till årets månader är de relativt jämnt utspridda.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Under mätperioden har det i genomsnitt inträffat knappt 20 olyckor med farligt ämne per år. Antalet olyckor har varierat under åren och efter år 2017 är trenden uppåtående.

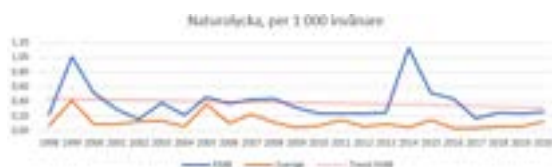

Majoriteten av händelserna omfattar läckage av en begränsad mängd drivmedel eller olja. Det har förekommit ett fåtal större utsläpp och läckage av både frätande och brandfarliga ämnen. Konsekvenserna av denna olyckstyp har framförallt varit

miljörelaterade men det har även förekommit några enstaka fall av personskador. Olyckor i samband med transporter av farligt gods är ovanliga men kan, när de inträffar, leda till komplicerade och riskfyllda räddningsinsatser.

4.6 Naturolycka

Under perioden har det i genomsnitt inträffat 29 olyckor med väderrelaterade händelser per år. Antalet olyckor har varierat kraftigt under åren och majoriteten av händelserna omfattar annan vattenskada, vilket oftast är en följd av översvämning i samband med skyfall. Det har också förekommit översvämning av vattendrag, stormskador samt ras och skred. Det finns ingen tydlig trend avseende omfattning och frekvens för olyckstypen utifrån tillgänglig statistik.

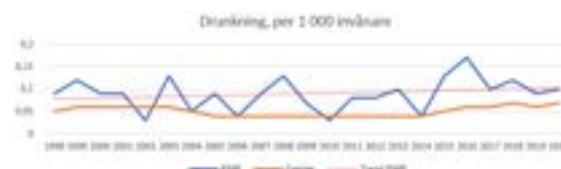
Däremot förväntas klimatförändringarna, framför allt höjningen av vattennivån i havet i kombination med mer frekventa och allvarigare väderhändelser, leda till fler naturolyckor. Dessa bedöms även orsaka större skador och mer omfattande konsekvenser på samhället i stort.

4.7 Drunkning

Under perioden har det i genomsnitt inträffat 7 drunkningstillbud per år. Drunkningsolyckorna har varierat kraftigt över åren och trenden är svagt uppåtgående.

Uddevalla och Lysekil är de två kommuner med flest olyckor. Det är både sommar- och vintersäsongen som drabbas, med flest på sommarhalvåret. Turism och tillfälligt

boende i kommunerna bidrar till att det är fler personer än boende som bidrar till statistiken vilket bidrar till att olyckor per 1 000 invånare ibland är många.

4.8 Nödständig person

Nödständig person omfattar suicid eller försök till suicid, hiss med personskada, fastklämd person och annan nödställd person. Exempel på larm om nödställda personer i svår belägenhet är vandrare som fallit från berg.

Från år 2005 har det i genomsnitt inträffat knappt 20 händelser med nödställd person per år. Antalet händelser har varierat under åren och trenden är uppåtgående.

4.9 Fartygsolycka kommunalt vatten

Statistik saknas för denna olyckstyp, sedan år 2005 har det inträffat uppskattningsvis 20 olyckor med större fartyg och fritidsbåtar som föranlett räddningsinsats på kommunalt vatten i förbundet.

Uddevalla och Lysekil är överrepresenterade i olycksstatistiken. Det sker olyckor både sommar- och vintertid även om flertalet olyckor inträffar på sommaren till följd av den högre förekomsten av fritidsbåtar.

Majoriteten av händelserna omfattar bränder och/eller förlisningar, som ofta leder till läckage av drivmedel eller olja.

Konsekvenserna av denna olyckstyp har framförallt varit miljörelaterade men det har

även förekommit några enstaka fall av personskador. Fartygsolyckor är ovanliga men kan, när de inträffar, leda till komplicerade och riskfyllda räddningsinsatser.

5 Värdering

Skyddet mot olyckor bedöms utifrån värderingen av riskerna i föregående kapitel. För de risker inom kommunen som orsakar flest olyckor bedöms skyddet i stort sett uppfylla målen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd enligt LSO.

5.1 Övergripande

Det är möjligt och troligt att det totala antalet händelser kommer att öka i och med ökad befolkningsmängd. Av detta följer exempelvis ökad bebyggelse, utbyggnad av infrastruktur, förtätning av bebyggelse och ökade trafikflöden liksom även klimatförändringar.

RMB har jämförelsevis likartade antal olyckor per olyckskategori som övriga Sverige. Dock har förbundet fyra typhändelser som är något mer frekventa än i referenskommuner och riket i stort. Dessa är *brand utomhus*, *trafikolycka*, *naturolycka* och *drunkningstillbud*.

Jämförelsemåttet, kvoten per 1 000 invånare, kan ha en viss inverkan på det statistiska underlaget då antalet besökandepersoner som saknar folkbokföring inom RMB exkluderas i invånarantalet.

5.2 Brand i byggnad

Brand i byggnad är en vanligt förekommande olyckstyp i förbundsområdet. Dessa olyckor orsakar i många fall personskada och i vissa fall dödsfall. Med hänsyn till att befolkningen kan antas öka och i vissa områden bli äldre är det förebyggande arbetet prioriterat i bostadsmiljö, men även i vårdmiljö och allmänna verksamheter. Det äldre byggnadsbeståndet, särskilt flerbostadshus, utgör en särskild risk då dessa byggnader kan förväntas ha ett sämre byggnadstekniskt brandskydd än nyare byggnader, vilka innebär andra utmaningar.

RMB är en aktör i plan- och byggprocessen i medlemskommunerna, varvid utvecklingen i byggteknik och byggnadstekniskt brandskydd tas till vara och ger nya förutsättningar att förhålla sig till för räddningstjänsten.

Den enskildes egna förmåga att hantera en brand är begränsad och denna förmåga är särskilt viktig för de invånare som bor på ett längre avstånd från en brandstation.

Detta innebär att förbundet ska verka för en fortsatt hög operativ kompetens inom området samt att ytterligare stärka den enskildes förmåga att förebygga och hantera brand i det egna boendet.

5.3 Brand utomhus

Sett till RMB:s geografiska områden finns riktiga arealer med obebyggd mark vilket innebär förutsättningar för omfattande bränder i skog och mark. Det finns även förutsättningar för bränder i fordon och övriga föremål, men dessa bränder antas vara mer begränsade till sin yta.

Brand i avfall har historiskt sett inte varit frekventa, men erfarenhet från liknande händelser utanför RMB har inneburit långvariga insatser då avfallet har varit svårt att släcka. I samband med släckning och användning av vatten har detta varit problematiskt då släckvattnet riskerat att kontaminera omgivande miljö och dricksvatten.

Södra Sverige riskerar att bli allt mer utsatt för torrperioder sommartid vilket ökar risken

för bränder i skog och mark, bränder som också kan bli mer svårhanterliga och resurskrävande.

Bränder utomhus är en vanligt förekommande olyckstyp som kan ge stora konsekvenser på samhälle och miljö men som genererar få skador på människor.

Förbundet har idag både resurser och förmåga att hantera de vanligast förekommande bränderna utomhus inom förbundets område men vid större bränder utomhus, till exempel skogsbrand, kommer förbundet att vara beroende av att samverka med andra räddningstjänster.

5.4 Trafikolycka

Trafikolyckor är en av de vanligast förekommande händelsetyperna i förbundsområdet och ger stora konsekvenser på liv/hälsa, egendom, miljö liksom samhällsstörning. I många fall leder olyckorna till personskador. Sett till antalet omkomna är trafikolycka den händelse som leder till flest antal dödsfall per år.

Sett till RMB:s geografiska områden är flera vägavsnitt hårt belastade och enligt flödesmätningar utgörs det största trafikflödet av personbilar. I och med att det är många som nyttjar vägavsnitten för olika typer av transporter och att det i förhållande till antalet folkbokförda i kommunerna är ett betydligt högre antal, medför det att kvoten olyckor per 1 000 invånare blir missvisande.

Förutom att rapportera till Trafikverket och medlemskommunerna om uppmärksammade brister på vägnätet är det svårt för RMB att vidta åtgärder för att minska sannolikheten för trafikolyckor. RMB:s primära uppdrag är att begränsa konsekvenserna av

trafikolyckan efter den har inträffat. För att göra detta ska räddningstjänstens kompetens och utrustning liksom responstid vara optimerad för uppgiften. I detta ingår att omvärldsbevaka och effektivt implementera nya metoder och teknisk utrustning i verksamheten.

5.5 Olycka med farliga ämnen

Flera industrier och andra verksamheter hanterar tillståndspliktiga mängder brandfarlig och/eller explosiv vara inom förbundsområdet. Transporter med farligt gods är också vanligt förekommande. Dock är det ovanligt med allvarliga olyckor i dessa tillståndspliktiga verksamheter.

Olyckor med utsläpp av farligt ämne har ökat under de senaste åren. Merparten av dessa är mindre läckage av oljeprodukter och drivmedel och medför begränsade skador på miljö och omgivning. Dock är, som nämnts i tidigare kapitel, risken för större miljöskador vid utsläpp av farliga ämnen på land och i vatten aktuell i förbundets område. Konsekvensen av denna olyckstyp är framförallt miljö- och egendomsskador men det har förekommit några enstaka fall med personskador.

RMB har i dag förmågan att hantera denna typ av olyckor genom att begränsa, omhänderta och sanera i samband med utsläpp.

Förbundet bör även fortsättningsvis verka för en operativ förmåga som ger förutsättningar för att kunna genomföra säkra och effektiva insatser mot olyckor med farliga ämnen.

Förbundet ska aktivt bidra till den enskildes kunskap om farliga ämnen och förmåga att hantera denna olyckstyp.

5.6 Naturolycka

Denna olyckstyp varierar mycket från år till år och det finns ingen tydlig trend att utläsa ur statistiken utan beror på att ett särskilt år drabbats av ett enskilt stormoväder eller liknande.

Då stora delar av förbundets områden klassas som riskområden för såväl ras och skred som översvämningar behöver dessa olyckstyper bevakas framgent.

Förbundet behöver anpassa förmågan för att hantera hjälpbehovet vid denna olyckstyp, men kan inte ensamt hantera stora händelser.

5.7 Drunkning

Gällande drunkningsolyckor är en del av problematiken att de vattenmiljöer som drabbas ofta är förknippade med långa framkörningstider. Även om tidsaspekten är avgörande för utfallet av en drunkningsolycka är det svårt att förkorta framkörningstiderna i betydande omfattning.

Det som ger påverkan på det förebyggande arbetet med vattenolyckor är människors egen förmåga och beteende, till exempel simkunnskap, brukande av flytväst och hur man agerar på isar om vintern.

RMB ska fortsätta att bedriva tillsyn över hamnar och badplatser för att säkerställa att det finns nödvändig livräddningsutrustning, liksom att bevaka framkomlighet vid badplatser och liknande.

5.8 Nödständig person

Kunskap, utrustning och förmåga kring de typiska olyckssituationerna ska vidmakthållas och utvecklas.

Räddningstjänsten har en viktig roll vid händelser med hot om suicid och det finns en

fortsatt risk för ökning av dessa händelser. RMB har ingen aktiv roll i det förebyggande arbetet kring suicid men deltar i regional samverkan för suicidprevention.

5.9 Fartygsolycka kommunalt vatten

Fartygstrafik är vanligt förekommande i Uddevalla och Lysekils kommun. De tre stora industrihamnarna, Uddevalla Hamn, Lysekils hamn och Preems hamnar vid oljeraffineriet i Brofjorden, utgör en risk för fartygsolyckor med potentiellt allvarliga konsekvenser.

Fartygsolyckor och framförallt dess konsekvenser bedöms ha minskat under de senaste åren, detta till följd av robustare konstruktioner liksom mer avancerat digitalt övervakningsstöd hos de aktörer som ansvarar för räddningstjänst till sjöss.

Risken för fartygsolyckor med allvarliga konsekvenser är dock ständigt aktuell i förbundets område. Konsekvensen av denna olyckstyp är framförallt miljö- och egendomsskador men det har förekommit några enstaka fall med personskador.

RMB har i dag förmågan att hantera denna typ av olyckor genom fartygsbrandsläckning, begränsning av utsläpp av farliga ämnen samt även genom omhändertagande och sanering i samband med utsläpp. Detta inkluderar både släckvatten i händelse av brandsläckning och farliga ämnen i händelse av läckage.

Förbundet ska även fortsättningsvis verka för en operativ förmåga som ger förutsättningar för att kunna genomföra säkra och effektiva insatser i samband med fartygsolyckor.

6 Mål

Utifrån de nationella målen i LSO, MSB:s nationella strategi för stärkt brandskydd och den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel har fem lokala mål formulerats för verksamheten.

Målen konkretiseras i verksamhetsplaner vilka upprättas och följs upp i delårs- och årsbokslut för respektive år.

Den enskildes förmåga och förståelse att ta ansvar för sitt eget skydd stärks

Kunskap och förmåga är centrala begrepp för den enskilde för att reducera antalet och konsekvenser av olyckor. Räddningstjänsten ska arbeta aktivt för att underlätta för den enskilde att ta ansvar för sitt skydd. Nya arbetssätt och metoder ska prövas för att nå ut till den enskilde.

Förmågan hos personer med särskilda behov av brandskydd ska stärkas

Personer i riskgrupper har större utfall av skador. För att förstärka dessa gruppers skydd behöver de förebyggande åtgärderna anpassas till riskgruppens förutsättningar. Samarbetet mellan räddningstjänsten och kommunerna ska bidra till att uppnå optimerat brandskydd.

Samhällsansvaret för riskhantering och brandskydd säkerställs

Nybyggnation av bostäder och verksamheter är omfattande i kommunerna. Detta leder till en förändrad riskbild. Räddningstjänsten ska fortsätta att aktivt verka för att samhället byggs med god brandsäkerhet och med övrig riskhänsyn, genom att delta i kommunernas bygg- och planprocesser.

Räddningstjänstens kompetens, bemanning och förmåga ska vara anpassad efter riskbilden

Räddningstjänsten ska klara att hantera förändringar i riskbilden och anpassas i takt med den snabba omvärldsutvecklingen, både förebyggande och operativt. För att klara detta ska kompetens, övningsverksamhet, teknikutveckling och utrustning ligga väl i linje med samhällsutvecklingen.

Räddningstjänstens förmåga och kompetens att verka vid höjd beredskap och krig ska stärkas

Riskbilden påvisar ett fortsatt behov av utveckling och anpassning inom ansvaret för civilt försvar. Förmågan och resiliensen ska fortsatt stärkas inom området. Föreskrifter och anvisningar från MSB kommer framgent att vara vägledande för RMB:s fortsatta arbete.

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Den förebyggande verksamheten omfattar kommunernas skyldigheter enligt LSO och ska bidra till att förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor.

7.1 Tillsyn

RMB ansvarar för tillsyn av den enskildes skyldigheter i enlighet med LSO. Behörig att utföra tillsyn och fatta myndighetsbeslut är de medarbetare som genom delegation fått befogenheter att utföra dessa arbetsuppgifter. Förbundsdirektionen beslutar i myndighetsbeslut som medför vitesföreläggande. En utförlig beskrivning av hur beslutsfattandet sker återfinns i RMB:s delegationsordning.

Handläggaren av enklare tillsynsobjekt ska lägst ha genomfört MSB:s utbildning Tillsyn A eller motsvarande i äldre utbildningssystem. Handläggare av komplexa tillsynsobjekt ska lägst ha brandingenjörsutbildning RUB alternativt Tillsyn B eller motsvarande i äldre utbildningssystem.

Tillsyn är ett verktyg för att åstadkomma ett skäligen brandskydd och för att säkerställa att de verksamheter som klassas som farliga verksamheter har en tillräcklig beredskap för att kunna göra effektiva inledande åtgärder när det inträffar en olycka. Tillsyn av den enskildes brandskydd syftar till att kontrollera att verksamheter, byggnader och anläggningar efterlever de krav som återfinns i regelverket.

Behovet av tillsyn bedöms utifrån rådande riskbild. Verksamheter som vid en eventuell brand kan innebära stora konsekvenser avseende människors liv, hälsa, miljö och egendom ska prioriteras. Även erfarenheter från räddningsinsatser är ett viktigt urvalskriterium för tillsyn. Det läggs särskilt fokus på

att kontinuerlig erfarenhetsåterföring sker mellan räddningstjänstens operativa och förebyggande verksamheter.

Tillsynsplan upprättas inför varje år och beskriver urvalet av tillsynsobjekt.

7.2 Stöd till den enskilde

Intentionen i lagstiftningen är att den enskilde själv, utifrån sina förutsättningar, ska hantera sina risker. RMB:s skyldighet är att stödja och underlätta för den enskilde att själv hantera sina risker samt att medvetandegöra riskerna. Viktiga målgrupper för det arbetet är fastighetsägare, barn- och skolungdomar samt kommunens anställda. Detta görs genom att informera och utbilda i såväl förebyggande som skadeavhjälpande åtgärder. Detta kan ske genom exempelvis telefonrådgivning, information på hemsida, sociala medier, mässor och andra evenemang. Insatserna riktar sig till medlemskommuner, privatpersoner och företag.

Årligen ska RMB:

- Delta i regionala och nationella informationskampanjer.
- Kontinuerligt arbeta för att ha en informativ och uppdaterad webbplats där kommuninvånarna kan finna relevant information om brandskydd.
- Erbjuder stöd till personal i kommunernas vård- och omsorgsnämnder angående bedömningar av anpassade brandskyddsåtgärder för personer som är särskilt riskutsatta för brand.
- Avgiftsfritt genomföra utbildning av elever i åk 4 och 7.

- Erbjudna kommunanställda sjukvårds- och brandskyddsutbildningar.
- I samverkan med Brandskyddsföreningen erbjudna utbildning enligt skadepreventionskonceptet Heta arbeten.

7.3 Rengöring och

brandskyddskontroll

RMB har av medlemskommunerna fått uppdraget kring rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar samt att dessa kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). RMB har avtal med två entreprenörer för att utföra dessa tjänster.

Frister för brandskyddskontroll samt vilken utbildning som krävs för att ha behörighet att utföra dessa har beslutats och meddelats genom MSBFS 2014:6.

Frister för rengöring (sotning) är antagna av förbundsdirektionen och anges i dokumentet *Sotningsfrister för Uddevalla/Lysekils/Munkedals kommun*

RMB följer årligen upp att sotning och brandskyddskontroll sker i enlighet med beslutade frister, att brandskyddskontroll genomförs rättssäkert samt att entreprenören har resurser och rätt kompetens för uppdraget.

RMB ska underlätta för enskilda att utföra sotning på egen anläggning. På förbundets hemsida finns information samt ansökningsformulär om egensotning.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

Med stöd av LSO kan eldningsförbud utfärdas i syfte att förebygga risken för brand i skog och mark. Ledningscentralen initierar och rekommenderar eldningsförbud till

medlemskommunerna. Beslut om eldningsförbud fastställs av respektive kommun.

RMB är tillsyns- och tillståndsmyndighet enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Vid tillståndsansökan genomförs en granskning i syfte att säkerställa att de krav som ställs i lagen och dess föreskrifter uppfylls. Tillsyn genomförs enligt årlig tillsynsplan av verksamheter som hanterar brandfarlig eller explosiv vara.

Förbundet biträder medlemskommunernas berörda förvaltningar i ärenden enligt PBL (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen. Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker rörande ras och skred, översvämning och skyfallsproblematik, avstånd till riskfylld verksamhet. Dessutom beaktas sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra räddningsinsatser, exempelvis behov av fordon för livräddning på hög höjd, brandpostnätets täckning eller frågor rörande räddningstjänstens framkomlighet.

RMB är remissinstans till kommunernas tillståndsmyndigheter i frågor gällande serveringstillstånd enligt alkohollagen (2012:1622)

RMB är remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.

RMB bistår Trafikverket i trafikplanering vid ny- eller ombyggnation av vägar och utgör remissinstans till länsstyrelsen i frågor om

tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. Miljöbalken.

RMB arbetar tillsammans med kommunerna med ett individanpassat brandskydd för

riskgrupper. Utbildning och utveckling inom detta område sker i samverkan med framför allt räddningstjänsterna i nätverket Räddsam VG.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Den operativa verksamheten ska bidra till att begränsa konsekvenserna av bränder och andra olyckor när de har inträffat. I detta kapitel beskrivs räddningstjänstens operativa förmåga och verksamhet på en övergripande nivå.

Enligt 1 kap. 2 § LSO ansvarar staten eller kommunen för räddningsinsats vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att förhindra och begränsa skador på människor, miljö eller egendom. Inom medlemskommunernas geografiska område ansvarar RMB för sådana räddningsinsatser som medlemskommunerna skulle ansvarat för. För att klara räddningsinsatser ska övnings- och utbildningsverksamheten baseras på de behov som framgår av riskanalysen och handlingsprogrammet. Det behövs både individuell förmåga, förmåga hos ledningsenheter samt förmåga hos räddningsenheter.

8.1 Övergripande beskrivning

RMB:s förmåga presenteras i handlingsprogrammet utifrån förbundets geografiska områdesansvar. Om en olycka inträffar som den enskilde medborgaren inte kan hantera på egen hand har RMB förmåga och beredskap att hjälpa den enskilde. Räddningstjänsten är organiserad för att hantera de risker som identifierats och analyserats i riskanalysen. Räddningstjänsten är inte dimensionerad för att på egen hand hantera allt som

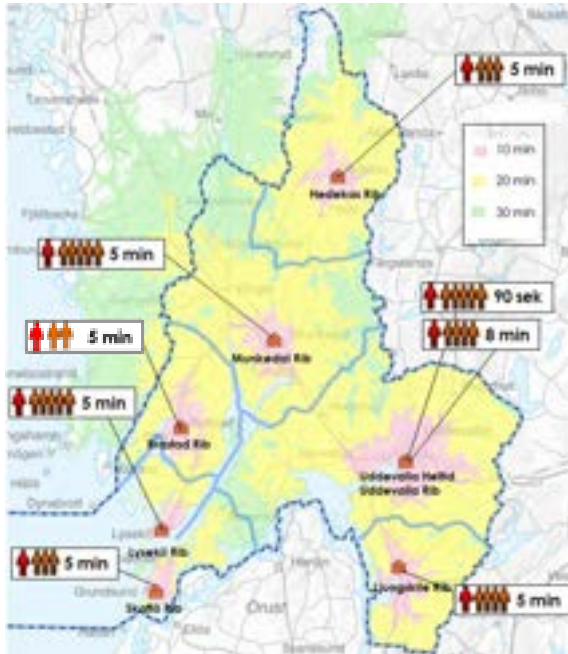
kan inträffa. Många större eller komplicerade händelser kräver samverkan med andra räddningstjänster, samhällsaktörer och myndigheter för att kunna hanteras fullt ut.

8.1.1 RMB:s egna resurser

Under dygnets alla timmar, året om, upprätthålls beredskap för att kunna möta de risker som finns inom RMB. Den operativa organisationen består i Uddevalla kommun av en heltidsstyrka och en RiB-styrka i tätorterna Uddevalla respektive Ljungskile. Lysekil har RiB-stationer placerade i tätorterna Lysekil, Brastad och Skaftö. Ytterligare RiB-stationer finns i tätorterna Munkedal och Hedekas. Avsnittet beskriver förbundets resurser, bemanning och förmåga. Tabellen nedan visar insatstid vid normala förhållanden vilket avser tiden från att larmet inkommer till dess räddningstjänsten rycker ut. Vid alla RiB-stationer utom Uddevalla ska första resurs lämna stationen inom 5 minuter. Avvikelse från normalberedskapen beslutas av räddningschef.

Geografisk Utgångspunkt	Lägst Bemanning	Anspänningstid	Specialresurser
Brastad	1+2	90 sek – 5 min	FIB – Första insatsbefäl 90 sek anspänningstid
Hedekas	1+3	5 min	Förstärkt vattenresurs BAS 4
Ljungskile	1+4	5 min	CAFS-skum
Lysekil	1+5	5 min	Höjdenhet, Båtenhet Skärsläckare Tankenhet med skum
Munkedal	1+5	5 min	Tung räddning, Tankenhet, Terrängenhet, Skärsläckare
Skaftö	1+3	5 min	CAFS-skum
Uddevalla Heltid	1+5	90 sek	Kem/rökskyddsenhet, Skärsläckare Höjdenhet, Tung räddning Tankenhet med skum Båtenhet Bandvagn Drönare
Uddevalla RiB	1+4	8 min	Tankenhet
Insatsledare RMB	1	90 sek	Drönare

Tabell 1. Bemanning, anspänningstider och specialkompetens.

Figur 2. Kartbild över RMB:s geografiska område med huvudsaklig placering av egna räddningsresurser.

Vid olyckor av mer ovanlig karaktär kan det krävas specialresurser för att hantera

uppdraget. RMB:s egna specialresurser presenteras i nedanstående avsnitt.

I RMB finns totalt sju brandstationer som bemannas av RiB-styrkor med olika bemanningsgrad. Förbundet systemleds från ledningscentral i Trollhättan. Förbundets enda heltidsstation finns i Uddevalla. Normal beredskap innebär att samtliga räddningsstyrkor är fullt bemannade och klarar att hålla sina anspänningstider. Räddningsstyrkornas olika bemanningsgrad, anspänningstider och körtider beskrivs i nedanstående avsnitt.

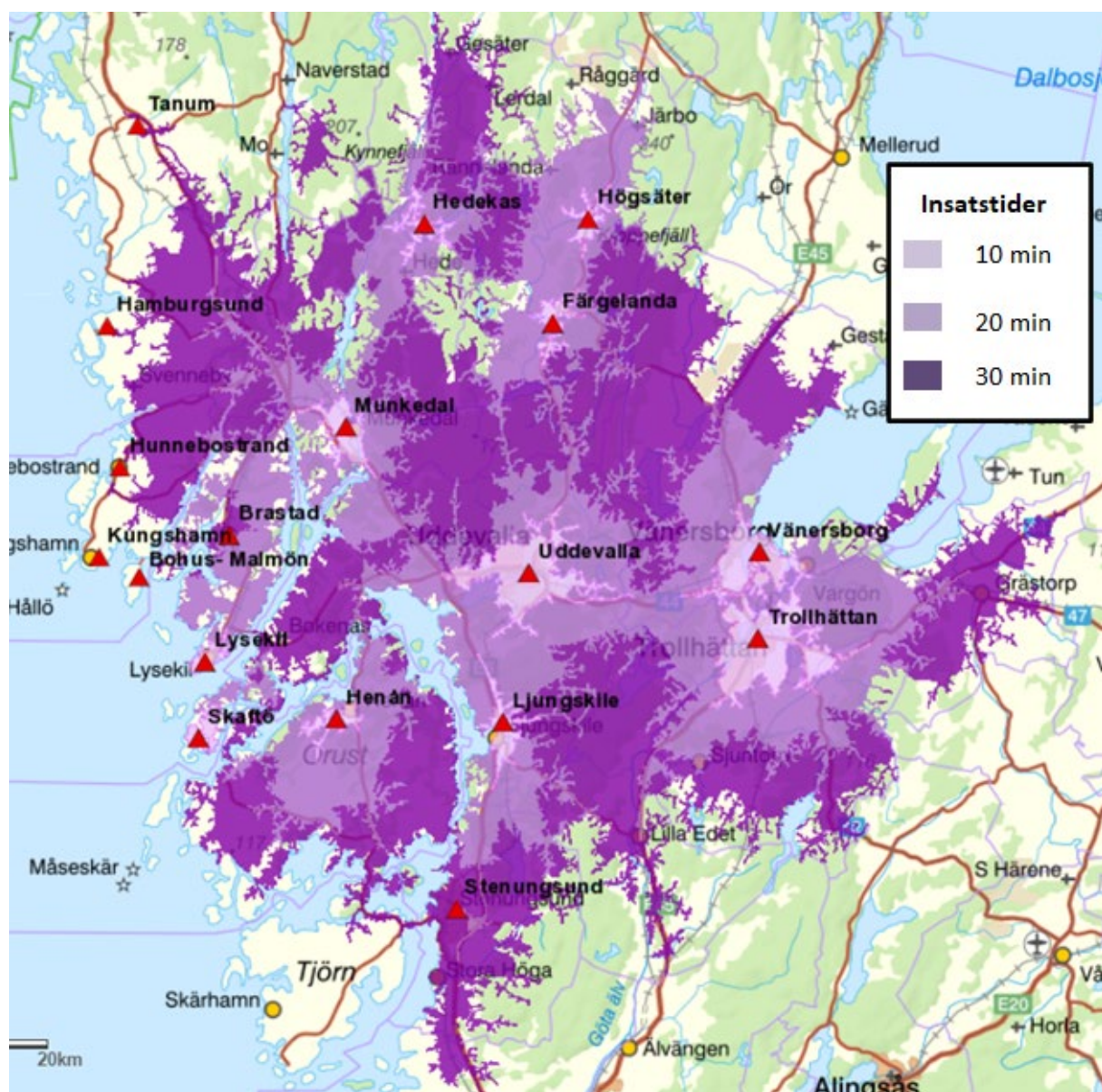
På förbundets brandstationer finns utrustning, fordon och personal redo att kunna genomföra och hantera räddningsuppdrag för de flesta olyckstyper såsom brand, trafikolycka på väg eller järnväg, utsläpp av farligt ämne, drunkning, sjukvårdslarm, naturolycka, nödställd person med mera. Vid vissa olyckor förbundet hanterar är det vanligt att utrustning och personal från flera brandstationer nyttjas för att hantera olyckan så effektivt som möjligt.

8.1.2 Tillgång till resurser i samverkan med andra kommuner

RMB har bland annat avtal om gränslös räddningstjänst med Orust och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, NÄRF. Ytterligare avtal har tecknats med samtliga

räddningstjänster i Västra Götalands län där även avtal avseende specialresurser är upprättade.

Med Räddningstjänstförbundet Södra Bohuslän och Räddningstjänsten Tanum finns gemensamma larmplaner vid trafikolyckor på E6.

Figur 3 Insatstider gränslös räddningstjänst räddningsledningssystem

8.1.3 Alarmering av räddningsorganet

RMB har idag gemensamt med NÄRF en ledningscentral (LC Fyrbodalen) placerad vid brandstationen i Trollhättan. Ledningscentralen är bemannad dygnet runt. Räddningsledningssystemet betjänar även Orust kommuns räddningstjänst.

Vid alarmering via 112-samtal till SOS Alarm kopplas larmet även till LC Fyrbodalen för medlyssning. En bedömning görs om behov av räddningstjänståtgärder och vilken resurstilldelning händelsen kräver. SOS Alarm larmar första räddningsenhet enligt larmplan eller efter vakthavande befäls önskemål. Ärendet handläggs därefter i sin helhet av ledningscentral som har till uppgift att utgöra ett operativt ledningsstöd till räddningsledaren, larma ytterligare resurser eller befälsfunktioner samt initiera samverkan med övriga berörda andra aktörer såsom kommuner, myndigheter, och försäkringsbolag. LC Fyrbodalen har även till uppgift att dokumentera händelseförlopp, åtgärder och beslut.

Vid inkommande brandlarm från en automatisk brandlarmanläggning kan utalarmering av räddningsstyrka ske antingen via SOS Alarm eller via ledningscentralen, beroende på vilket avtal anläggningsägaren har.

När samtal inkommer larmar SOS Alarm första enhet. Utlarmning kan ske på tre av varandra oberoende vägar - IP, mobildata eller Rakel. Vid avbrott eller störningar i tele-nätet då det inte går att ringa 112 meddelas detta till vakthavande befäl vid LC Fyrbodalen från teleoperatör, SOS Alarm eller annan myndighet. De åtgärder som då genomförs beror på antal drabbade samt tiden tills man

beräknar att avbrottet är åtgärdat. Exempel på åtgärder som kan genomföras är:

- Viktigt meddelande till allmänheten, VMA.
- Larma berörda befälsfunktioner.

Allmänheten ska även kunna larma kommunen genom att bege sig till någon av räddningsstationerna. På våra obemannade stationer sker detta genom larmknapp vid entréerna. Från dessa platser ska även övriga räddningsresurser i kommunen kunna larmas.

Systemet RAKEL utgör Sveriges kommunikationssystem för effektiv ledning. För att möjliggöra säker kommunikation mellan räddningstjänstenheter, med ledningscentralen och samverkan med andra organisationer nyttjas detta system. Utöver RAKEL nyttjas även systemet WIS (webbaserat informationssystem).

Alternativt analogt system för nödsamband är implementerat med respektive medlemskommun.

8.1.4 Brandvattenförsörjning

Grundförutsättningen för att en räddningsinsats vid brand ska kunna genomföras effektivt på det sätt som lagstiftaren avser i 1 kap. 3 § LSO är att det finns tillgång till brandvatten. Det är medlemskommunernas ansvar att säkerställa att det finns vatten för brandsläckning tillgängligt i brandpostsystem, branddammar eller andra vattentag. I samtliga medlemskommuner tillämpas alternativsystem för brandvattenförsörjning, vilket innebär att brandpostsystemet kan glesas ut där det föreligger liten risk för omfattande bränder med spridningsrisk. För att kompensera

detta finns det tankenheter med en minsta kapacitet på 10 m³.

Brandvattenförsörjningen bör utformas enligt riktlinjerna avseende brandvattenplaner i Svenskt Vattens publikation P114, vilken bör upprättas i samverkan mellan VA-huvudmännen, kommunerna och RMB.

RMB ska underrättas när vattenledning till brandpost stängs av respektive öppnas, när brandpost anläggs eller tas bort. Respektive VA-huvudman ansvarar för skötsel, drift och underhåll av brandposter, branddammar och vattentag liksom hantering av spillvatten. Brandposter ska vara tydligt markerade, tillgängliga samt i brukbart skick

Respektive medlemskommun ansvarar för att RMB får tillgång till aktuellt kartmaterial och annan nödvändig geo data avseende brandposternas och vattentagens läge liksom kvalitetssäkring att brandvattennätet och

branddamarna levererar nödvändiga flöden och volym.

8.1.5 Tid från att larmet inkommer till att första räddningsresurs är på plats

Tidsfaktorn har en stor betydelse för att rädda liv, egendom och miljö. Inom RMB är responstiden inom tätorter 10 minuter under normala beredskapsförhållanden och normal framkomlighet enligt Figur 4. Medianvärdet för tiden då larm inkommer till att första räddningsresurs blir larmad s k larmhantlingstid var under perioden 2018–2021 ca 2 minuter. Anspänningstiderna är enligt Tabell 1. 62 % av befolkningen nås inom 10 minuter, 89 % av befolkningen inom 20 minuter och 95% inom 30 minuter.

Denna karta visar responstider ($Responstid = Handläggningstid + Anspänningstid + Körstid$) för våra respektive stationer.

Figur 4. Responstider (10min+20 min) för räddningsresurser inom RMB.

8.1.6 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Det är av stor vikt att en räddningsinsats inleds inom godtagbar tid. RMB vill sträva mot en utveckling där samhällets alla resurser tillvaratas i händelse av en räddningsinsats. För skapa bättre förutsättningar för den enskilde i områden med lång insattid med kommunala räddningsresurser har ett samarbete i form av utbildning och övning till de boende på öarna i Lysekils kommun inletts. Dessa öar bebos numera endast av sommarboende. Utbildningen syftar till att de som bor och verkar i dessa områden på ett enkelt vis ska kunna begränsa eller bryta olycksförloppet. RMB bedömer att personer utan kommunal anställning inte ska genomföra vissa inledande och begränsande åtgärder vid en räddningsinsats vilket medför att överlåtande åt annan inte har prioriterats.

RMB har även tecknat ett avtal med Sjöfartsverkets lotsverksamhet i Brofjorden för snabbare och säkrare transport till öarna i samband med räddningsinsats.

8.1.7 Samverkan med andra aktörer

RMB har i olika omfattning en etablerad samverkan med medlemskommunerna, Länsstyrelsen, Trafikverket, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Sjöräddningssällskapet, Polisen, Västra Götalandsregionen, NU-sjukvården och Försvarmakten. Samverkan sker endera genom avtal och överenskommelser eller utan formaliserade avtal.

8.1.7.1

Redovisning av vilka avtal som RMB har sluttit redovisas i bilaga A.

8.1.7.2

RMB samverkar på olika sätt, utan förekomst av särskilt avtal, med ett flertal andra aktörer

i samhället. Nedan redovisas kortfattat de viktigaste samverkansorganisationerna.

Länsstyrelsen

Med länsstyrelsen sker samverkan i form av samordning och ledning vid större insatser och händelser i samhället. Inom den förebyggande verksamheten sker samverkan beträffande fastställande av vilka företag som ska anses bedriva farlig verksamhet. Vidare är räddningstjänsten remissinstans i andra tillstånds- och tillsynsärenden.

Polismyndigheten

RMB samverkar operativt med polismyndigheten på skadeplats för att hantera händelsen på ett optimalt sätt. Polisens uppgifter vid räddningstjänst är bl.a. avspärrning, registrering, utrymning och trafikreglering. RMB bistår polisen i deras brottsutredande verksamhet med t. ex. sakkunnigutlåtanden. Förbundet kan medverka i statlig räddningstjänst i form av eftersök. Inom det skadeförebyggande området sker samverkan vid utfärdande av tillstånd bl.a. för offentlig tillställning eller begagnande av allmän plats och hotelltillstånd.

Sjöräddning och miljöräddning till sjöss

RMB medverkar i sjöräddningstjänst till havs då det handlar om att rädda liv. Det kan finnas ett behov av att direkt agera från både landsidan och från havet. Detta gör det svårt att i inledningsskedet klara ut vilka som enligt lagen egentligen har ansvaret för olika delar av händelsen. Samhällets aktörer behöver därför agera innan de riktigt vet vilka som i slutändan svarar för olika åtgärder. Samverkan sker i första hand med Sjöfartsverket (sjöräddning) och Kustbevakningen (miljöräddning). Vid medverkan i statlig räddningstjänst är RMB:s enheter underställda respektive statlig räddningsledare.

Flygräddning

Enheter från RMB kan underställas flygräddningsledaren vid statlig flygräddningstjänst.

Försvarsmakten

Personal och materiel från Försvarsmakten kan vid större räddningsinsatser medverka i kommunal räddningstjänst. Försvarsmaktens resurser används vid händelser som har såväl geografisk som tidsmässig utbredning.

VG-regionen (NU-sjukvården)

Med sjukvårdshuvudmannen sker ofta samverkan på skadepplats. Det finns ett s k IVPA-avtal (hjärtstoppslarm) där RMB:s styrkor åker på misstänkt hjärtstopp. Med NU-sjukvården finns även en överenskommelse om hjälp att transportera patienter till farbar väg.

Hot om suicid

RMB larmas tillsammans med ambulans och polis vid hot om suicid (själv mord). Syftet med den gemensamma utlarmningen är att avbryta det pågående förloppet. Samtliga stationer i RMB deltar i detta uppdrag.

Övrigt

RMB har också samverkansavtal med några av de farliga verksamheterna, såsom Preemraff Lysekil och Arctic Paper. Avtal har även ingåtts med Försäkringsbranschens Restvärdesräddning, Entropi, SOS Alarm, FRG och LRF.

8.1.8 Varning och information till allmänheten

Vid allvarliga olyckor och händelser ska allmänheten kunna varnas och informeras. Vid

omedelbar fara för skada på liv, hälsa, egendom och miljö kan räddningstjänsten använda sig av systemet ”Viktigt meddelande till allmänheten”. Systemet består av meddelande via radio och tv och kan, om räddningsledningen beslutar, föregås av signalen ”Viktigt meddelande”. Viktigt meddelandsignalen sänds ut via tyfoner i flera tätorter i medlemskommunerna Uddevalla, Lysekil och Munkedal och består av upprepade 7 sek långa ljudstötter med 14 sek paus emellan. Viktigt meddelande kan även sändas ut via SMS till personer som befinner sig inom ett visst område. SOS Alarm kan även sända ut ett talmeddelande till fasta telefoner i närområdet samt skicka ut ett SMS till adressregistrerade mobiltelefoner.

När Viktigt meddelandsignalen ges ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på riks- eller lokalradion för vidare information och instruktioner.

För att varna och informera allmänheten vid händelser som inte akut hotar liv, hälsa, egendom och miljö kan räddningstjänsten använda sig av systemet ”Myndighetsmeddelande”. Ett myndighetsmeddelande sänds endast lokalt i Sveriges Radio P4 och det föregås aldrig av signalen ”Viktigt meddelande”. Myndighetsmeddelandet kan även skickas ut som SMS till de telefoner som finns registrerade på en adress inom berört område.

8.2 Beskrivning per olyckstyp

Utifrån de olyckstyper som MSB anger i sin föreskrift redovisas per olyckstyp den effekt som ska uppnås, vilka nyckeluppgifter som ska klaras av och vilka nyckelresurser som behövs. Färgmarkeringarna anger förmågan hos respektive räddningsstyrka i förbundet.

Insats hanteras normalt av enskild styrka	
Insatsen hanteras av först anländande styrka i samverkan med en eller flera förstärkningsenheter inom räddningsledningssystemet	
Uppgiften kan endast lösas i samverkan med andra aktörer	

8.2.1 Brand i byggnad

Räddningsstyrkor med bemanning om lägst en styrkeledare och fyra brandmän kan genomföra insatser med rökdykning vid objekt i låg och medelhög riskmiljö såsom villa, lägenhet, mindre verksamhetslokal och liknande.

Alla stationer har förmåga vara alternativ utrymningsväg upp till 11 m. Uddevalla och Lysekils tätorter förfogar därutöver höjdfordon för att vara alternativ utrymningsväg upp till 23 m. Beroende på insatsens komplexitet larmas förstärkande enheter till olyckor med hög riskmiljö såsom större industrier, byggnader med långa inträngningsvägar eller andra riskhöjande faktorer.

Vid insatser inom övriga stationsområden med lägre bemanning kan endast begränsande åtgärder vidtas i väntan på förstärkande enheter.

För att tydliggöra vilka effekter som ska uppnås, vilka nyckeluppgifter insatserna innehåller samt vilka nyckelresurser som identifierats görs nedanstående sammanställning.

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
• Skadedrabbade personer ska vara utrymda ur byggnaden snarast möjligt • Skadedrabbade personer ska omhändertas • Omkringliggande byggnader ska skyddas mot brand • Släckning av brandobjektet ska vidtas i syfte att begränsa eller släcka brand • Minimera skador på egendom • Förbrukat släckvatten ska omhändertas om möjligt • Insatsen ska genomföras med minsta möjliga miljöpåverkan	• Utrymning via stegutrustning • Invändig livräddning via rökdykning • Utrymning via höjdenhet • Invändig släckning via rökdykning • Brandsläckning via rökdykning • Brandgasventilation • Utvändig släckning • Akut omhändertagande av skadade • Akut restvärdesräddning	• Släckenheter • Bärbara stegar • Höjdenhet • Tankenhet • PPV fläkt • CAFS-system • Skärsläckare

Brand i byggnad								
Förmåga räddningsstyrkor								
Nyckeluppgifter	Uddevallå 1+6 Heltid	Uddevallå 1+4 RiB	Ljungskile 1+4 RiB	Munkedal 1+5 RiB	Hedekas 1+3 RiB	Lysekil 1+5 RiB	Skaftö 1+3 RiB	Brastad 1+2 RiB
Invändig livräddning samt släckning låg riskmiljö								
Invändig livräddning samt släckning medel riskmiljö								
Invändig släckning samt livräddning hög riskmiljö								
Upprätta alternativ utrymningsväg vid en byggnad till en höjd av 11 m ovan marknivå								
Upprätta alternativ utrymningsväg vid en byggnad till en höjd av 23 m ovan marknivå								
Utvändig släckning samt förhindra brandspridning								
Akut restvärdesräddning								

8.2.2 Brand utomhus

Brand utomhus omfattar brand i fordon, brand i skog och mark samt brand i återvinning/avfall.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid en brand utomhus är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Förhindra brandspridning Släckning av brand Omkringliggande byggnader ska skyddas mot brand Minimera skador på egendom Insatsen ska genomföras med minsta möjliga miljöpåverkan	Brandsläckning Brandsvattenförsörjning Logistik Samverkan med resursförstärkande aktörer Säkra olycksplats Stab och ledning	Släckenheter Tankenhet Terrängfordon Motorsprutor Lastväxlartank Drönare

Brand utomhus										
Förmåga räddningsstyrkor										
Nyckeluppgifter	Uddevallå 1+5 Heltid	Uddevallå 1+4 RiB	Ljungskile 1+4 RiB	Munkedal 1+5 RiB	Hedekas 1+3 RiB	Lysekil 1+5 RiB	Skafjö 1+3 RiB	Brastad 1+2 RiB		
Släcka mindre brand i terräng										
Släcka brand i mindre objekt, fordon, container mm										
Begränsa omfattande brand i terräng										
Större brand i upplag eller återvinningscentral										
Brandsvattenförsörjning med tankenhet										
Släcka omfattande brand i terräng										

8.2.3 Trafikolycka

Trafikolycka kan vara flera typer av händelser. Kraven på insatsers genomförande kan därför variera. Den mindre trafikolyckan, singelolycka med personbil eller kollision mellan två personbilar kan normalt hanteras av en styrka. Undantaget i förbundet är Hedekas som saknar klippustrustning, Munkedal larmas samtidigt för att skapa förmåga.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid en trafikolycka utomhus är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
• Rädda liv och hälsa • Släckning av brand • Minimera skador på egendom • Insatsen ska genomföras med minsta möjliga miljöpåverkan	• Riskbedömning • Avspärning • Säkra olycksplatsen mot brand • Losstagnning av fastklämda • Akut omhändertagande av skadade • Säkra olycksplatsen mot följdolyckor • Åtgärda eventuella läckage • Skyddsjordning av järnväg • Akut restvärdearbete	• Släck-räddningsenhet (Buffertfordon) Klippförmåga • Tankenhet (Buffertfordon) • Trafikhinder • Utrustning för skyddsjordning

Trafikolycka									
Förmåga räddningsstyrkor									
Nyckeluppgifter	Heltid	Uddevallå 1+5	RiB Uddevallå 1+4	RiB Ljungskile 1+4	RiB Munkedal 1+5	RiB Hedekas 1+3	RiB Lysekil 1+5	RiB Skafvå 1+3	RiB Brastad 1+2
Losstagnning personbil									
Losstagnning lastbil (tung fordon)									
Järnvägsolycka, skyddsjordning									
Järnvägsolycka									
Akut omhändertagande LABCDE									

8.2.4 Olycka med farliga ämnen

Olycka med farliga ämnen omfattar händelser som innebär spridning eller överhängande risk för spridning av ämne vars kemiska, biologiska radiologiska eller nukleära egenskaper innebär fara för liv, egendom eller miljö.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid en olycka med farliga ämnen är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
• Rädda liv och hälsa • Minimera skadeutbredning • Minimera skador på miljön	• Riskbedömning • Utrymning av riskområde • Inrymning av riskområde • Avspärning • Stoppa eller begränsa utsläpp • Kemdykning • Sanering av egen personal • Sanering av skadade • Samordning och ledning	• Släckenhet • Tankenhet med skum • Kemenhet • Indikeringsutrustning • Saneringsresurs • Drönare

Farliga ämnen									
Förmåga räddningsstyrkor									
Nyckeluppgifter	Uddevallan 1+5 Heltid	Uddevallan 1+4 RiB	Ljungskile 1+4 RiB	Munkedal 1+5 RiB	Hedekas 1+3 RiB	Lysekil 1+5 RiB	Skafjö 1+3 RiB	Brastad 1+2 RiB	
Livräddning i miljö med farliga ämnen (larmställ + andnings-skydd)									
Kemdykning									
Sanering av egen personal									
Sanering av skadade									
Släckinsats mot brand i brand-farlig vätska, 500 m ²									
Oljeutsläpp i kommunalt vatten									
Avspärning och utrymning									

8.2.5 Naturolycka

Exempel på naturolyckor är översvämningar, ras och skred, stormskador och stora snömängder. Händelser där det kan krävas stora materiella och personella resurser som ofta blir utdragna över tid.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid naturolyckor är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
• Rädda liv och hälsa • Minimera skadeutbredning på egendom • Minimera skador på miljön	• Riskbedömning • Utrymning av riskområde • Avspärning riskområde • Röjning av transportleder • Pumpa vatten • Invallning • Transport av skadade • Samordning och ledning	• Terrängfordon • Pumpar • Motorsågar • Invallningsmaterial • Belysning • Drönare

Naturolycka									
Förmåga räddningsstyrkor									
Nyckeluppgifter	Heltid	Uddevallå 1+6	Uddevallå 1+4 RIB	Ljungskile 1+4 RIB	Munkedal 1+5 RIB	Hedekas 1+3 RIB	Lysekil 1+5 RIB	Skäftö 1+3 RIB	Brastad 1+2 RIB
Transportförmåga i terräng									
Första insats vid ras och skred									
Utrymning och avspärning av ras och skredområden									
Länspumpning vid översvämningar									
Röja väg vid stormskador									

8.2.6 Drunkning

Inom olyckstypen drunkning besitter förbundet endast förmåga till ytlivräddning. Det innebär att i enlighet med Arbetsmiljöverkets anvisningar att även räddning under vattenytan kan ske under vissa förutsättningar. Förbundet har inte tillgång till vattendykare.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid en brand utomhus är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Rädda liv	Riskbedömning Ytlivräddning Akut omhändertagande /DHLR Transport av skadade	Båtar Hansabräda Terrängfordon Torrdräkter Drönare

Drunkning									
Förmåga räddningsstyrkor									
Nyckeluppgifter	Heltid	Uddevallå 1+6	RiB Uddevallå 1+4	RiB Ljungskile 1+4	RiB Munkedal 1+5	RiB Hedekas 1+3	RiB Lysekil 1+5	RiB Skaffö 1+3	RiB Brastad 1+2
Livräddning på ytan									
Livräddning 3 m djup									
Livräddning via båt på kommunalt vatten									
Akut omhändertagande LABCDE									

8.2.7 Nödstilld person

Nödstilld person omfattar händelser med suicidala personer, personer som är fastklämda eller har ramlat samt personer som på annat sätt befinner sig i en svår belägenhet.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid olyckor med nödstilld person är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Rädda liv och hälsa	Riskbedömning Rappellering (Räddning med hjälp av rep- och klätterutrustning) Ytlivräddning (ej neddyk under vattenytan) Samordning och ledning	Rappelleringsgrupp Båt Hansabräda (räddningsbräda) Drönare

Nödstilld person									
Förmåga räddningsstyrkor									
Nyckeluppgifter	Uddevallan 1+6 Heltid	Uddevallan 1+4 RiB	Ljunghuset 1+4 RiB	Munkedal 1+5 RiB	Hedekas 1+3 RiB	Lysekil 1+5 RiB	Skarvö 1+3 RiB	Brastad 1+2 RiB	
Rappellering									
Omhändertagande av suicidal person									
PDV (Pågående dödligt våld)									
Akut omhändertagande LABCDE									

8.2.8 Fartygsolycka kommunalt vatten

Förbundet har förmåga att genomföra räddningsinsatser vid bränder och olyckor som involverar fartyg i storleken av en fritidsbåt eller liknande, storlek upp till 12 meter. Vid en olycka som involverar ett större fartyg på kommunalt vatten eller vid grundstötning har förbundet förmåga att begränsa skador i form av släckning av mindre bränder, livräddande insatser, inlänsning av utsläpp samt läns-pumpning.

Effekter som ska uppnås, nyckeluppgifter samt nyckelresurser vid fartygsolyckor är enligt följande:

Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Nyckelresurser
Rädda liv och hälsa Begränsa egendoms-skador Minimera skador på miljön	Riskbedömning Brandsläckning/rökdykning Ytlivräddning Begränsa utsläpp Inlänsning av olja Länsning av båtar som tar in vatten Samordning och ledning	Hansabräddor Båtar Torrdräkter Länsor Läns-pumpar Brandpumpar Drönare

Fartygsolyckor kommunalt vatten								
Förmåga räddningsstyrkor								
Nyckeluppgifter	Uddevallan 1+6 Heltid	Uddevallan 1+4 RiB	Ljungskile 1+4 RiB	Munkedal 1+5 RiB	Hedekas 1+3 RiB	Lysekil 1+5 RiB	Skafthö 1+3 RiB	Brastad 1+2 RiB
Livräddning i vatten								
Begränsa utsläpp av farligt ämne i vatten-inlänsning								
Brandsläckning fritidsfartyg								
Brandsläckning mindre yrkesfartyg								
Brandsläckning större yrkesfartyg								
Läns-pumpning								

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Förmågan till strukturerad och kompetent ledning utgör grunden för att genomföra effektiva räddningsinsatser. Genom avtal ingår förbundet i ett gemensamt räddningsledningssystem tillsammans med Norra

Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Orust.

Ledningscentralen LC Fyrbodalen utgör det fysiska navet i räddningsledningssystemet.

Figur 5 Ingående kommuner i gränslös räddningstjänst LC 54.

8.3.1 Övergripande ledning av räddningstjänsten

Räddningsledningssystemet i sin helhet har som huvuduppgift att bedöma resursbehov, prioritera vid flera samtidigt pågående händelser, resursallokera, leda, initiera och delta i samverkan med andra räddningstjänster, kommuner och myndigheter samt att genomföra omvärldsbevakning för att proaktivt kunna agera och vidta åtgärder när så bedöms nödvändigt.

För att säkerställa räddningsledningssystemets funktionalitet vid omfattande och/eller ett stort antal samtidiga räddningsinsatser samt vid störningar på tekniska stödsystem, finns samverkansavtal med räddningsledningssystemen hos Räddningstjänstförbundet Östra Skaraborg (LC RÖS) samt Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (LC SMS) och Räddningstjänstförbundet Södra Älvsborg (SÄRF).

Vid räddningsinsatser inom ansvarsområdet för LC Fyrbodal disponerar räddningsledningssystemet de gemensamma resurserna gränslöst vilka omgående kan sättas in i hela räddningsledningssystemets geografiska ansvarsområde. I räddningsledningssystemet ingår *vakthavande räddningschef* samt *vakthavande befäl*. De i räddningsledningssystemet ingående samlade resurserna som krävs för att säkerställa ledningsfunktioner i form av insatsuppföljning – händelsevärdering – larmvärdering samt övrigt ledningsstöd, bedöms att med minst sex personer kunna bemannas under 14 dygn. Detta med utgångspunkt i räddningsledningssystemets stabsinstruktion.

Med stöd av LC RÖS, LC SÄRF och LC SMS är bedömningen att förmågan till bemanning kan utökas till minst 14 dygn.

Förbundets räddningschef är ansvarig för den del av verksamheten som berör förbundets medlemskommuner.

Räddningsledningssystemet har erforderliga teknikplattformar för inkallning av egna personalresurser, utalarmering samt kommunikation med egna och externa samverkansresurser. Ledningscentralerna LC RÖS, LC SÄRF och LC SMS utgör funktionell och teknisk redundans för verksamheten i den egna ledningscentralen.

8.3.2 Ledning av räddningsinsatser

I varje räddningsstyrka i RMB som ingår i det gemensamma ledningssystemet finns det en styrkeledare. Denne har kompetens för insatsledning av mindre omfattande olyckor i rollen som sektorchef. Vid olyckor som kräver mer resurser eller högre kompetens finns särskilda ledningsresurser för att hantera ett större behov av ledning och samordning. Vilka resurser som larmas för att leda en räddningsinsats beror på ledningsbehovet. Inom ledningssystemets geografiska område finns dygnet runt året om styrkeledare, insatsledare och regional insatsledare tillgängliga för att bemanna rollerna räddningsledare, insatschef, sektorchef, storsektorchef och sektionschef.

RMB:s organisation för räddningstjänst har brandbefäl i olika former av beredskap på samtliga brandstationer. Med dessa kan upp till åtta mindre räddningsinsatser hanteras samtidigt. Tillsammans bedöms de klara att leda en omfattande räddningsinsats.

Tiden från det att larmet inkommer till att kommunens resurser för ledning av räddningsinsatser kan påbörja ledningsarbete framgår av figur 6. Tiden för att få en högre ledningskompetens till händelsen varierar beroende av utgångspunkt och är från 10 minuter till 40 minuter. Om ytterligare ledningskompetens behövs kan denna fås genom samarbetet om gemensamt ledningssystem och kan vara på plats inom ca 90 minuter i 90 % av kommunen.

8.3.3 Operativ ledningsstruktur

Vakthavande räddningschef (VRC) finns i beredskap och ska kunna svara och fatta beslut inom 90 sekunder. VRC ska kunna inställa sig i LC Fyrbodals inom 90 minuter. Robusthet och redundans för ledningscentralen säkerställs genom möjlighet att omedelbart överta ledningen från annan ledningscentral med respektive ledningspersonal i övertagande central och därefter omgruppering av

egen personal i annan ledningscentral inom 60 minuter. VRC ska också inom två timmar kunna leda den övergripande ledningen från annan ledningscentral. Robusthet och redundans säkerställs genom avtal med angränsande ledningscentraler, i första hand SÄRF, RÖS eller SMS ledningscentraler.

Vakthavande befäl (VB) finns ständigt i tjänst på ledningscentralen i Trollhättan. Den övergripande ledningen upprätthålls ständigt av VB. VB har medlyssning på inkommande samtal till 112 och kan direkt agera och styra vilka resurser som ska engageras. LC Fyrbodals jobbar direkt i SOS operatörssystem Cordcom/Zenit och VB kan larma ut de resurser som krävs. VRC är i tjänst dagtid måndag till fredag och i beredskap övrig tid. VRC ska inom 90 sekunder gå i tjänst efter larm och direkt kunna agera och fatta beslut. VRC ska kunna nå LC Fyrbodals inom 90 minuter.

Station	Funktion	Anspänningstid	Insatstid inom tätort	Insatstid inom stationsområde	Insatstid inom förbundsområde
Brastad	Styrkeledare FIB	1,5 min	< 10 min	< 20 min	
Hedekas Lysekil Ljungskile Munkedal Skafthö	Styrkeledare	5,0 min	< 10 min	< 20 min	
Uddevalla	Styrkeledare	1,5 min	< 10 min	< 20 min	
Uddevalla	Styrkeledare	8,0 min	< 15 min	< 30 min	
LC Fyrbodals	Vakthavande befäl och vakthavande befäl i beredskap	1,5 min			
Beredskap i hemmet	Insatsledare RMB	1,5 min			< 40 min
Beredskap i hemmet	Insatsledare NÄRF eller Orust	1,5 min			< 90 min
Beredskap i hemmet	Vakthavande räddningschef	1,5 min			< 90 min

Figur 6 Anspänningstid för ledningsfunktioner

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Den lokala systemledningen vid LC Fyrbodalen har ett ansvar att säkerställa tillfredsställande beredskap för räddningsinsatser inom sitt område. Detta sker utifrån riktlinjer givna från räddningschef, både vad gäller grundberedskap och vid pågående räddningsinsatser.

Förbundet hanterar samtidiga händelser på olika sätt utifrån olyckstyp, men den grundläggande riktlinjen är att närmsta resurs ska larmas. Då resurserna på närmsta station redan är upptagna larmas resurser från annan närliggande station.

För att minska insattider kan lediga resurser placeras på förutbestämda taktiskt lämpliga platser s.k. täckpunkter. För att säkerställa beredskap för nya händelser kan tjänstgörings-ledig personal kallas in.

Vid flera samtidiga räddningsinsatser eller vid en omfattande räddningsinsats är det hjälpbehovet på olycksplatsen och antalet tillgängliga resurser som styr när förbundets egna resurser inte räcker till. Som stöd för systemledningen har därför rutiner för systemledning tagits fram, – *Beredskapsnivåer för operativ systemledning*.

Om resursbehovet överstiger förbundets egen kapacitet erhålls stöd i första hand av räddningstjänster anslutna till ledningscentralen LC Fyrbodalen. Vidare finns fastslagna rutiner för begäran om förstärkning inom länet och resurser från andra län enligt fastlagda riktlinjer för förstärkningsresurser för räddningstjänsterna i Västra Götaland.

För uthållighet kan resurser avropas från den gemensamma systemledningen eller från

angränsande räddningstjänster genom begäran om hjälp för räddningstjänst. För mindre olyckshändelser, som inte kräver så stor mängd resurser men snabbhet, kan en resurs avdelas från den första händelsen för att kunna hantera den andra.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

RMB:s organisation för räddningstjänst under höjd beredskap bygger på anpassning och förstärkning av den fredstida organisationen.

Arbetet med planering sker i samverkan med medlemskommunerna, Länsstyrelsen, SKR och MSB för att förbundet ska hålla en ändamålsenlig nivå.

8.5.1 Tillkommande uppgifter

Som tillkommande arbetsuppgifter enligt kap. 8 LSO ska kommunens organisation för räddningstjänst under höjd beredskap ansvara för:

1. Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden.
2. Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel.
3. Kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt de tillkommande uppgifterna ska kunna fullgöras.

Räddningstjänsten ska också delta i åtgärder för första hjälpen åt och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

8.5.2 Riktlinjer

Riktlinjer med närmare anvisningar för RMB:s organisation och arbete under höjd beredskap har utarbetats. Denna plan för övergång till krigsorganisation är

säkerhetsklassad och hålls skyddad inom förbundet fram till dess att den måste verkställas.

8.5.3 Organisation

För att säkerställa en höjd insatsförmåga för höjd beredskap och krig är tillsvidareanställd personal krigsplacerad vid RMB.

8.5.4 Ledning

Under höjd beredskap får Länsstyrelsen föreskriva om undantag från de behörighetskrav som enligt LSO 3 kap. 9 § ställs om kompetens för räddningsledare. Räddningschefen ansöker i förekommande fall om dispensen för att förordna i organisationen. Ledning under höjd beredskap sker i första hand från LC

Fyrbodal och andra förberedda ledningsplatser. Närmare beskrivning följer av RMB:s instruktion för krigsorganisation. Räddningschefen leder den operativa verksamheten.

8.5.5 Lämna och ta emot stöd

Länsstyrelsen, som också är civilområdesansvarig för Västra Götalands Län, rätt att besluta om användning av personal inom en kommuns eller förbunds organisation för räddningstjänst för uppgifter som inte berör den egna kommunen för omfördelning mellan kommunerna i länet.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

Förbundets mål i handlingsprogrammet konkretiseras i verksamhetsplanen i vilken direktionens fastlagda inriktningsmål och de årliga verksamhetsmålen anges. Dessa följs upp i delårs- och årsredovisningar.

Olycksutredningar

RMB ska bedriva ett aktivt och strukturerat uppföljningsarbete av olyckor och därmed verka för att:

- Minska risken för att nya liknande olyckor inträffar, mildra konsekvenser om olyckan ändå uppstår samt att framtida räddningsinsatser blir mer effektiva.
- Alla händelserapporter ska läsas och värderas med avseende på händelsemönster och trender. Kommentarer om brister och frågeställningar som dokumenteras i rapporterna ska systematiskt fångas upp och vidarebefordras inom organisationen.
- Skapa budskap och aktivt sprida kunskap internt inom RMB för att bidra till mer effektiva framtida räddningsinsatser.
- Utveckla budskap vid utbildningar och informationsinsatser.
- Återföra erfarenheter i samband med tillståndsärenden, tillsyn och plan- och byggärenden.
- Identifiera brister i såväl det byggnadstekniska som organisatoriska brandskyddet.
- Fånga upp nya fenomen som uppstår exempelvis på grund av nya tekniska lösningar.

Inom RMB är funktionen olycksutredning organiserad under förebyggandeavdelningen. Operativa avdelningen ansvarar för genomförande av insatsutvärderingar.

Övrigt arbete relaterat till olycksutredningar

Dödsbrandsrapportering

När någon person omkommit till följd av brand ska en ytterligare undersökning av händelsen genomföras.

Datainsamling och snabbanalys av inträffade händelser

Syftet med denna typ av olycksutredning är att i närtid efter en inträffad händelse upprätta en enklare dokumentation inför en eventuell ytterligare undersökning av händelsen.

Syftet är också att snabbt kunna göra externa aktörer, exempelvis kommunen eller Trafikverket uppmärksammade på den inträffade händelsen. Detta för att därigenom kunna vidta skadeförebyggande åtgärder efter genomförd olycksutredning.

Sakkunnigutlåtande till Polisen eller Åklagarmyndigheten

Utlåtanden skrivs av räddningstjänsten på begäran av förundersökningsledare alternativt åklagare. Ansvar för sakkunnigutlåtande ligger organisatoriskt på den förebyggande avdelningen.

Arbetsmiljöutredning

Ansvar för att utreda tillbud eller olycksfall i arbetet ligger på respektive chef men personal som arbetar med olycksutredningar kan delta som stöd i utredningen.

Insatsutvärderingar

Ansvar för insatsutvärderingar ligger organisatoriskt på den operativa avdelningen men personal som arbetar med olycksutredningar kan vid behov delta i arbetsgrupper eller leda en arbetsgrupp i samband med en insatsutvärdering.